

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І
СПОРТУ УКРАЇНИ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЗДОРОВ'Я, РЕАБІЛІТАЦІЇ ТА
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ**

КАФЕДРА ТЕРАПІЇ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
(протокол № 6 від 28 серпня 2024 р.)

Голова Науково-методичної ради

Олександр ПИЖОВ

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КЛІНІЧНИЙ РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ПРИ ПОРУШЕННІ
ДІЯЛЬНОСТІ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ ТА ДИХАЛЬНОЇ СИСТЕМ**

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

спеціальність: 227 Терапія та реабілітація

спеціалізація: 227.1 Фізична терапія

освітньо-професійна програма: Фізична терапія, ерготерапія

код дисципліни в освітньо-професійній програмі: ОК.ЦС 21

мова навчання: українська

Розробник(и):

Вітомський Володимир Володимирович, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри терапії та реабілітації,
vvvitomskyy@uni-sport.edu.ua

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою терапії та реабілітації
(засідання кафедри від 27.08.2024 р., протокол № 27)

Завідувач кафедри професор О. Б. Лазарева

ПОГОДЖЕНО:

Начальник
навчально-методичного відділу Ольга Д`ЯЧЕНКО

Начальник відділу забезпечення
якості вищої освіти Сергій ПОПОВИЧ

Анотація навчальної дисципліни. Дисципліна спрямована на формування визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей, зокрема отримання теоретичних знань з основ кардіології та пульмонології. Обсяг дисципліни – 4 кредитів ЄКТС. Основні теми: Фізична терапія та ерготерапія при: порушенні діяльності серцево-судинної системи; інфаркті міокарда; хронічній серцевій недостатності; гіпертонічній хворобі; вроджених вадах серця. Фізична терапія та ерготерапія при: порушенні діяльності дихальної системи; захворюваннях легень (хронічній обструктивній хворобі легень, бронхіт, пневмонія, плеврит, бронхіальна астма).

Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів поточного контролю та екзамену.

Abstract of the discipline. The discipline is aimed at forming the general and professional competences defined by the educational and professional program, in particular obtaining theoretical knowledge in the basics of cardiology and pulmonology. Discipline - 4 ECTS credits. Main topics: Physical therapy and ergotherapy for: cardiovascular system dysfunction; myocardial infarction; chronic heart failure; hypertension; congenital heart defects. Physical therapy and ergotherapy for: impaired respiratory system activity; lung diseases (chronic obstructive pulmonary disease, bronchitis, pneumonia, pleurisy, bronchial asthma). The final grade is formed taking into account the results of the current control, credit and examination.

Мета навчальної дисципліни – формування визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей, зокрема отримання теоретичних знань з клінічного реабілітаційного менеджменту при порушенні діяльності серцево-судинної та дихальної систем.

Перелік компетентностей, які формуються під час вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-професійної програми «Фізична терапія, ерготерапія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація

Шифр	Компетентності
Загальні компетентності	
ЗК1	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК2	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
ЗК3	Навички міжособистісної взаємодії.
ЗК4	Здатність працювати в команді.
ЗК5	Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
ЗК10	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК11	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК12	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
Фахові компетентності спеціальності	
ФК1	Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам

	потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я.
ФК2	Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції.
ФК3	Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.
ФК4	Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.
ФК5	Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.
ФК6	Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати (додаток 3).
ФК7	Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії.
ФК8	Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.
ФК9	Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.
ФК10	Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами (додаток 3) та документувати отримані результати.
ФК11	Здатність адаптовувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.
ФК12	Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів.
ФК13	Здатність навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя.

Обсяг навчальної дисципліни – 4 кредитів ЄКТС, які розподіляються у годинах:

Форми навчання	Види навчальних занять				Самостійна робота	Разом
	лекції	лабораторні	практичні	семінарські		
Денна	12	0	36	0	72	120

Статус навчальної дисципліни: обов'язкова.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни: успішне опанування такими навчальними дисциплінами:

на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти: «Терапевтичні вправи»; «Пропедевтика внутрішніх хвороб»; «Внутрішні та хірургічні хвороби».

Програма навчальної дисципліни.

Тематичний план навчальної дисципліни

Номер і назва теми	Кількість годин			
	денна форма навчання			
	усього	у тому числі		
л.		прак.	с. р.	
Тема 1. Загальні організаційно-методичні основи фізичної терапії та ерготерапії при порушенні діяльності серцево-судинної системи	20	2	6	12
Тема 2. Фізичні тренування у рамках програми кардіореабілітації	12	0	4	8
Тема 3. Клінічний реабілітаційний менеджмент при ішемічній хворобі серця, хронічній серцевій недостатності	14	2	4	8
Тема 4. Кардіореабілітація та фізичні тренування для особливих груп пацієнтів	14	2	4	8
Тема 5. Клінічний реабілітаційний менеджмент при вроджених вадах серця	12	0	4	8
Тема 6. Загальні організаційно-методичні основи фізичної терапії та ерготерапії при порушенні діяльності дихальної системи	22	4	6	12
Тема 7. Клінічний реабілітаційний менеджмент при хронічних обструктивних захворюваннях легень	8	2	2	4
Тема 8. Клінічний реабілітаційний менеджмент осіб із конкретними захворюваннями дихальної системи	18	0	6	12
Всього годин:	120	12	36	72

Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Загальні організаційно-методичні основи фізичної терапії та ерготерапії при порушенні діяльності серцево-судинної системи.

Загальні відомості про порушення діяльності серцево-судинної системи. Загальне поняття про кардіореабілітацію (КР). Загальна характеристика основних компонентів КР. Принципи вторинної профілактики ССЗ. Етапи КР. Алгоритм заходів фізичної терапії при порушенні діяльності серцево-судинної системи. Алгоритм заходів ерготерапії при порушенні діяльності серцево-судинної системи. Компетенції фахівців. Оцінка пацієнта.

Тема 2. Фізичні тренування у рамках програми кардіореабілітації

Призначення фізичних тренувань в рамках кардіореабілітації. Цілі тренувальних заходів та планування. Аеробні тренування: дозування фізичних навантажень, обрахунок тренувальної ЧСС, використання шкали Борга, поняття про метаболічний еквівалент.

Тема 3. Клінічний реабілітаційний менеджмент при ішемічній хворобі серця, хронічній серцевій недостатності.

Клінічний реабілітаційний менеджмент при гострому інфаркті міокарда. Клінічний реабілітаційний менеджмент при хронічній серцевій недостатності. Алгоритм заходів ерготерапії при хронічних формах ішемічної хвороби серця та хронічній серцевій недостатності.

Тема 4. Кардіореабілітація та фізичні тренування для особливих груп пацієнтів.

Алгоритм заходів фізичної терапії та ерготерапії при гіпертонічній хворобі.

Алгоритм заходів фізичної терапії та ерготерапії при захворюваннях периферичних артерій.

Алгоритм заходів фізичної терапії та ерготерапії для кардіологічних пацієнтів з цукровим діабетом II типу.

Алгоритм заходів фізичної терапії та ерготерапії для кардіологічних пацієнтів з ожирінням.

Алгоритм заходів фізичної терапії та ерготерапії для кардіологічних пацієнтів похилого віку.

Тема 5. Клінічний реабілітаційний менеджмент при вроджених вадах серця.

Вплив фізичної активності і тренувань на дітей і підлітків з вродженими вадами серця. Класифікації пацієнтів з вродженими вадами серця. Рекомендації щодо рухової активності та участі у реабілітаційних програмах для дітей та підлітків з вродженими вадами серця.

Тема 6. Загальні організаційно-методичні основи фізичної терапії та ерготерапії при порушенні діяльності дихальної системи.

Поняття про легеневу реабілітацію. Модель реабілітації пульмонологічних пацієнтів. Алгоритм заходів фізичної терапії при порушенні діяльності дихальної системи. Алгоритм заходів ерготерапії при порушенні діяльності дихальної системи.

Методики втручання у легеневій реабілітації.

Оцінка пацієнтів з захворюваннями дихальної системи.

Тема 7. Клінічний реабілітаційний менеджмент при хронічних обструктивних захворюваннях легень.

Організаційні основи реабілітації хворих на ХОЗЛ: визначення, оцінка, тяжкість, диференційна діагностика; - підвищення працездатності; тренування під час та після загострень; втручання для зменшення задишки при фізичному навантаженні; додаткові втручання під час тренувань; поліпшення очищення дихальних шляхів від слизу; поліпшення дотримання терапії — заохочення постійних змін у поведінці щодо фізичної активності

Тема 8. Клінічний реабілітаційний менеджмент осіб із конкретними захворюваннями дихальної системи

Алгоритм заходів фізичної терапії та ерготерапії при пневмонії.

Алгоритм заходів фізичної терапії та ерготерапії при гострому бронхіті.

Алгоритм заходів фізичної терапії та ерготерапії при превриті.

Алгоритм заходів фізичної терапії та ерготерапії при бронхіальній астмі.

Клінічний реабілітаційний менеджмент при коронавірусній хворобі (COVID-19).

Тематика практичних занять

Номер і назва теми дисципліни	Номер і назва теми практичних занять	Кількість годин
		Денна форма навчання
Тема 1. Загальні організаційно-методичні основи фізичної терапії та ерготерапії при порушенні діяльності серцево-судинної системи	1. Загальне поняття про кардіореабілітацію (КР). Визначення КР. Загальна характеристика основних компонентів КР. Принципи вторинної профілактики ССЗ. Етапи КР. Компетенції фахівців з ФТ та ЕТ в реабілітації осіб із ССЗ. Мультидисциплінарний підхід в КР. Компетенції фізичного терапевта та ерготерапевта. Алгоритм дій фізичного терапевта та ерготерапевта. Науково-доказова практика у ФТ та ЕТ.	2
	2. Оцінка пацієнта в КР: оцінка порушень на рівні структури та функції за Міжнародною класифікацією функціонування (МКФ). Використання МКФ для реабілітаційної оцінки. Компоненти первинної оцінки кардіологічних пацієнтів. Цілі та методи реабілітаційного оцінювання. Характеристика проб із дозованим фізичним навантаженням, які	2

	застосовують в КР. Стратифікація ризику.	
	3. Оцінка пацієнта в кардіореабілітації: оцінка порушень на рівні активності та участі за МКФ. Обмеження активності та участі внаслідок порушень діяльності ССС. Поняття про якість життя, пов'язану із захворюванням. Оцінка якості життя кардіологічного пацієнта.	2
Тема 2. Фізичні тренування у рамках програми кардіореабілітації	4. Призначення фізичних тренувань в рамках КР (1). Цілі тренувальних заходів та планування. Аеробні тренування: дозування фізичних навантажень, обрахунок тренувальної ЧСС, використання шкали Борга, поняття про метаболічний еквівалент.	2
	5. Призначення фізичних тренувань в рамках КР (2). Аеробні тренування на витривалість на велоергометрі. Використання ходьби, теренкуру, плавання у КР. Побудова занять, контроль під час тренувань. Анаеробні тренування.	2
Тема 3. Клінічний реабілітаційний менеджмент при ішемічній хворобі серця, хронічній серцевій недостатності	6. Клінічний реабілітаційний менеджмент при гострому інфаркті міокарда	2
	7. Клінічний реабілітаційний менеджмент при хронічній серцевій недостатності	2
Тема 4. Кардіореабілітація та фізичні тренування для особливих груп пацієнтів	8. Специфічні проблеми в КР та підходи до реабілітації особливих груп кардіологічних хворих (1): • клінічний реабілітаційний менеджмент при артеріальній гіпертензії; • особливості реабілітації при захворюваннях периферичних артерій.	2
	9. Специфічні проблеми в КР та підходи до реабілітації особливих груп кардіологічних пацієнтів (2): • з цукровим діабетом II типу; • з ожирінням; • похилого віку	2

Тема 5. Клінічний реабілітаційний менеджмент при вроджених вадах серця	10. Клінічний реабілітаційний менеджмент при вроджених вадах серця	2
	11. Модульна контрольна робота: Клінічний реабілітаційний менеджмент при порушеннях діяльності серцево-судинної системи	2
Тема 6. Загальні організаційно-методичні основи фізичної терапії та ерготерапії при порушенні діяльності дихальної системи	12. Загальні організаційно-методичні основи фізичної терапії та ерготерапії при порушенні діяльності дихальної системи. Поняття про легеневу реабілітацію. Виконання вправ: обмеження та втручання. Склад тіла: аномалії та втручання. Навчання самоуправлінню. Психологічні та соціальні аспекти. Оцінка результатів, орієнтованих на пацієнта. Організація програми (оцінка та відбір пацієнтів, умови програми, структура програми та кадрове забезпечення, програмний аудит і контроль якості, довгострокові стратегії). Модель реабілітації пульмонологічних пацієнтів.	2
	13. Оцінка пацієнтів з захворюваннями дихальної системи. Оцінка якості життя пацієнтів з захворюваннями дихальної системи. Оцінка функції зовнішнього дихання. Пікфлоуметрія. Навантажувальне тестування в реабілітації пульмонологічних пацієнтів.	2
	14. Методики втручання у легеневій реабілітації.	2
Тема 7. Клінічний реабілітаційний менеджмент при хронічних обструктивних захворюваннях легень.	15. Клінічний реабілітаційний менеджмент при хронічному обструктивному захворюванні легень. Організаційні основи реабілітації хворих на ХОЗЛ. Менеджмент пацієнта.	2
Тема 8. Клінічний реабілітаційний менеджмент осіб із конкретними захворюваннями дихальної системи	16. Клінічний реабілітаційний менеджмент при гострих захворюваннях легень. Організаційно-методичні основи реабілітації хворих на пневмонію. Організаційно-методичні основи реабілітації хворих на гострий бронхіт.	2

	Організаційно-методичні основи реабілітації хворих на плеврит.	
	17. Клінічний реабілітаційний менеджмент при бронхіальній астмі, коронавірусній хворобі (COVID-19).	2
	18. Модульна контрольна робота: Клінічний реабілітаційний менеджмент при порушеннях діяльності ДС	2
Всього годин:		36

Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Номер і назва теми дисципліни	Завдання	Кількість годин
		Денна форма навчання
Тема 1. Загальні організаційно-методичні основи фізичної терапії та ерготерапії при порушенні діяльності серцево-судинної системи	Підготовка до практичного заняття з теми 1.	4
	Підготовка до практичного заняття з теми 2.	4
	Підготовка до практичного заняття з теми 3.	4
Тема 2. Фізичні тренування у рамках програми кардіореабілітації	Підготовка до практичного заняття з теми 4.	4
	Підготовка до практичного заняття з теми 5.	4
Тема 3. Клінічний реабілітаційний менеджмент при ішемічній хворобі серця, хронічній серцевій недостатності	Підготовка до практичного заняття з теми 6.	4
	Підготовка до практичного заняття з теми 7.	4
Тема 4. Кардіореабілітація та фізичні тренування для особливих груп пацієнтів	Підготовка до практичного заняття з теми 8.	4
	Підготовка до практичного заняття з теми 9.	4
Тема 5. Клінічний реабілітаційний менеджмент при вроджених вадах серця	Підготовка до практичного заняття з теми 10.	4
	Підготовка до практичного заняття з теми 11.	4
Тема 6. Загальні організаційно-методичні	Підготовка до практичного заняття з теми 12.	4

основи фізичної терапії та ерготерапії при порушенні діяльності дихальної системи	Підготовка до практичного заняття з теми 13.	4
	Підготовка до практичного заняття з теми 14.	4
Тема 7. Клінічний реабілітаційний менеджмент при хронічних обструктивних захворюваннях легень.	Підготовка до практичного заняття з теми 15.	4
Тема 8. Клінічний реабілітаційний менеджмент осіб із конкретними захворюваннями дихальної системи	Підготовка до практичного заняття з теми 16.	4
	Підготовка до практичного заняття з теми 17.	4
	Підготовка до практичного заняття з теми 18.	4
Всього годин:		72

Очікувані результати навчання з дисципліни: застосування набутих студентами теоретичних знань про епідеміологію нозологічних форм захворювань серцево-судинної та дихальної систем; знання основних механізмів розвитку кардіологічної та пульмонологічної патології; клінічні форми та ознаки основних захворювань серцево-судинної та дихальної систем завдяки:

знанням: етіології захворювань серцево-судинної та дихальної систем, патогенезу захворювань серцево-судинної та дихальної систем, клінічних форм та ознак захворювань серцево-судинної та дихальної систем, сучасних підходів до профілактики та лікування захворювань серцево-судинної та дихальної систем.

умінням: визначати клінічний діагноз хворого, охарактеризувати поняття про основні захворювань серцево-судинної та дихальної систем, розкривати етіопатогенетичні механізми основних захворювань серцево-судинної та дихальної систем, класифікувати основні захворювання серцево-судинної та дихальної систем, оцінювати стан хворого, надавати рекомендації з первинної та вторинної профілактики захворювань серцево-судинної та дихальної систем.

Перелік програмних результатів навчання, яких досягають під час вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-професійної програми «Фізична терапія, ерготерапія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація

Шифр	Програмні результати навчання
ПРН1	Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.

ПРН4	Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.
ПРН5	Надавати долікарську допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі; вибирати оптимальні методи та засоби збереження життя.
ПРН6	Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі (додаток 3), трактувати отриману інформацію.
ПРН7	Трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).
ПРН8	Діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики.
ПРН9	Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії.
ПРН10	Здійснювати заходи фізичної терапії для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності (додаток 4).
ПРН11	Здійснювати заходи ерготерапії для ліквідації або компенсації функціональних та асоційованих з ними обмежень активності та участі в діяльності.
ПРН13	Обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.
ПРН14	Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.
ПРН15	Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.
ПРН16	Проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.
ПРН17	Оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій (додаток 3), та за потреби, модифікувати поточну діяльність.
ПРН18	Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

Порядок оцінювання результатів навчання з дисципліни

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни формується з урахуванням результатів поточного контролю та екзамену.

Протягом семестру здобувач вищої освіти може отримати максимальну кількість балів – 100 як суму балів, отриманих за результатами поточного контролю на практичних заняттях, під час консультацій науково-педагогічних працівників з тем, на які не передбачено аудиторних годин, та екзамену. Використовуються такі форми поточного контролю та розподіл балів, які може отримати студент за тему:

Номер і назва теми практичних, семінарських та лабораторних занять	Засоби оцінювання під час заняття та кількість балів	Загальна кількість балів за заняття
1. Загальне поняття про кардіореабілітацію (КР). Визначення КР. Загальна характеристика основних компонентів КР. Принципи вторинної профілактики ССЗ. Етапи КР. Компетенції фахівців з ФТ та ЕТ в реабілітації осіб із ССЗ. Мультидисциплінарний підхід в КР. Компетенції фізичного терапевта та ерготерапевта. Алгоритм дій фізичного терапевта та ерготерапевта. Науково-доказова практика у ФТ та ЕТ.	Опитування – 2 б., тестування – 2 б.	4
2. Оцінка пацієнта в КР: оцінка порушень на рівні структури та функції за Міжнародною класифікацією функціонування (МКФ). Використання МКФ для реабілітаційної оцінки. Компоненти первинної оцінки кардіологічних пацієнтів. Цілі та методи реабілітаційного оцінювання. Характеристика проб із дозованим фізичним навантаженням, які застосовують в КР. Стратифікація ризику.	Виконання практичних завдань	4
3. Оцінка пацієнта в кардіореабілітації: оцінка порушень на рівні активності та участі за МКФ. Обмеження активності та участі внаслідок порушень діяльності ССС. Поняття про якість життя, пов'язану із захворюванням. Оцінка якості життя кардіологічного	Опитування – 2 б., тестування – 2 б.	4

пацієнта.		
4. Призначення фізичних тренувань в рамках КР (1). Цілі тренувальних заходів та планування. Аеробні тренування: дозування фізичних навантажень, обрахунок тренувальної ЧСС, використання шкали Борга, поняття про метаболічний еквівалент.	Опитування – 2 б., тестування – 2 б.	4
5. Призначення фізичних тренувань в рамках КР (2). Аеробні тренування на витривалість на велоергометрі. Використання ходьби, теренкуру, плавання у КР. Побудова занять, контроль під час тренувань. Анаеробні тренування.	Виконання практичних завдань	4
6. Клінічний реабілітаційний менеджмент при гострому інфаркті міокарда (ГІМ). Основи КР пацієнтів, що перенесли ГІМ: <ul style="list-style-type: none"> • цілі; • ключові компоненти програм КР • ключові методи втручання з доведеною ефективністю; • планування та реалізація втручання фізичного терапевта на стаціонарному етапі лікування • планування та реалізація втручання в ранньому періоді після виписки: оцінка та прогнозування, постановка цілей, планування та реалізація втручання, оцінка ефективності втручання; • втручання фізичного терапевта на етапі тренувань із фізичним навантаженням у хворих, що перенесли ГІМ 	Виконання практичних завдань	4
7. Клінічний реабілітаційний менеджмент при хронічній серцевій недостатності (ХСН). Особливості реабілітації хворих на ХСН: цілі реабілітації, складові реабілітації, ключові методи втручання з доведеною ефективністю, планування та реалізація втручання фізичного терапевта різних етапах КР.	Опитування	4
8. Специфічні проблеми в КР та підходи до реабілітації	Тестування	4

<p>особливих груп кардіологічних хворих (1):</p> <ul style="list-style-type: none"> • клінічний реабілітаційний менеджмент при артеріальній гіпертензії; • особливості реабілітації при захворюваннях периферичних артерій. <p><i>(Примірна структура усної відповіді: мета ФТ та ЕТ; завдання; засоби та методи і особливості їх використання (зокрема дозування, оцінка реакції пацієнта); протипоказання; критерії ефективності).</i></p>		
<p>9. Специфічні проблеми в КР та підходи до реабілітації особливих груп кардіологічних пацієнтів (2):</p> <ul style="list-style-type: none"> • з цукровим діабетом II типу; • з ожирінням; • похилого віку <p><i>(Примірна структура усної відповіді: мета ФТ та ЕТ; завдання; засоби та методи і особливості їх використання (зокрема дозування, оцінка реакції пацієнта); протипоказання; критерії ефективності).</i></p>	<p>Опитування – 2 б., тестування – 2 б.</p>	<p>4</p>
<p>10. Клінічний реабілітаційний менеджмент при вроджених вадах серця (ВВС).</p> <p>Вплив фізичної активності і тренувань на дітей і підлітків з ВВС. Класифікації пацієнтів з вродженими вадами серця. Рекомендації щодо рухової активності та участі у реабілітаційних програмах для дітей та підлітків з ВВС.</p>	<p>Опитування – 2 б., тестування – 2 б.</p>	<p>4</p>
<p>11. Модульна контрольна робота: Клінічний реабілітаційний менеджмент при порушеннях діяльності серцево-судинної системи.</p>	<p>Контрольна робота</p>	<p>5</p>
<p>12. Загальні організаційно-методичні основи фізичної терапії та ерготерапії при порушенні діяльності дихальної системи.</p> <p>Поняття про легеневу реабілітацію. Виконання вправ: обмеження та втручання. Склад тіла: аномалії та втручання. Навчання самоуправлінню.</p>	<p>Опитування – 2 б., тестування – 2 б.</p>	<p>4</p>

<p>Психологічні та соціальні аспекти. Оцінка результатів, орієнтованих на пацієнта. Організація програми (оцінка та відбір пацієнтів, умови програми, структура програми та кадрове забезпечення, програмний аудит і контроль якості, довгострокові стратегії). Модель реабілітації пульмонологічних пацієнтів.</p>		
<p>13. Оцінка пацієнтів з захворюваннями дихальної системи. Оцінка якості життя пацієнтів з захворюваннями дихальної системи. Оцінка функції зовнішнього дихання. Пікфлоуметрія. Навантажувальне тестування в реабілітації пульмонологічних пацієнтів.</p>	<p>Опитування – 2 б., тестування – 2 б.</p>	<p>4</p>
<p>14. Методики втручання у легеневій реабілітації. Стимулююча спірометрія. Механічні засоби для збільшення об'єму легень та зменшення роботи дихання (CPAP, BiPAP, IPPV). Позитивний тиск у дихальних шляхах (PEP, NiPEP, OPEP). Опір вдиху – позитивний тиск на видиху. Техніки кашлю. Техніка активного циклу дихання. Тренування дихальних м'язів.</p>	<p>Виконання практичних завдань</p>	<p>4</p>
<p>15. Клінічний реабілітаційний менеджмент при хронічному обструктивному захворюванні легень (ХОЗЛ). Організаційні основи реабілітації хворих на ХОЗЛ: - визначення, оцінка, тяжкість, диференційна діагностика; - підвищення працездатності; - тренування під час та після загострень; - втручання для зменшення задишки при фізичному навантаженні; - додаткові втручання під час тренувань; - поліпшення очищення дихальних шляхів від слизу; - поліпшення дотримання терапії — заохочення постійних змін у поведінці щодо фізичної активності.</p>	<p>Виконання практичних завдань</p>	<p>4</p>

<p>16. Клінічний реабілітаційний менеджмент при гострих захворюваннях легень.</p> <p>Організаційно-методичні основи реабілітації хворих на пневмонію.</p> <p>Організаційно-методичні основи реабілітації хворих на гострий бронхіт.</p> <p>Організаційно-методичні основи реабілітації хворих на плеврит.</p> <p><i>(Примірна структура усної відповіді: мета ФТ та ЕТ; завдання; засоби та методи і особливості їх використання (зокрема дозування, оцінка реакції пацієнта); протипоказання; критерії ефективності).</i></p>	<p>Опитування – 2 б., тестування – 2 б.</p>	<p>4</p>
<p>17. Клінічний реабілітаційний менеджмент при бронхіальній астмі, коронавірусній хворобі (COVID-19).</p> <p>Клінічний реабілітаційний менеджмент при бронхіальній астмі: первинна оцінка та прогнозування, постановка цілей, планування та реалізація втручання, оцінка ефективності втручання. Методичні особливості проведення занять.</p> <p>Клінічний реабілітаційний менеджмент при коронавірусній хворобі (COVID-19):</p> <ul style="list-style-type: none"> - організація надання реабілітаційної допомоги в гострому, післягострому та довготривалому періодах реабілітації; - реабілітаційне оцінювання; - фізична терапія у пацієнтів з COVID-19 та реконвалесцентів; - реабілітаційні потреби та можливі втручання у сфері ерготерапії; - відносні протипоказання до мобілізації/фізичних навантажень; - показання для припинення обстеження/втручання 	<p>Виконання практичних завдань</p>	<p>5</p>
<p>18. Модульна контрольна робота: Клінічний реабілітаційний менеджмент при порушеннях діяльності ДС</p>	<p>Опитування – 2 б., тестування –</p>	<p>5</p>

	3 б.	
Всього за практичні заняття		75
Екзамен		25
Всього:		100

Лектор під час завершення лекції з теми дисципліни знайомить здобувачів вищої освіти з відповідними завданнями для самостійної роботи та темами практичних занять.

Перед початком практичного заняття науково-педагогічний працівник ознайомлює здобувачів вищої освіти із формами поточного контролю, які будуть застосовуватись, і кількістю балів, які вони можуть отримати. Під час завершення кожного заняття кожному присутньому здобувачу вищої освіти оголошується кількість отриманих ним балів.

Здобувач вищої освіти, який протягом семестру отримав менше 34 балів, до екзамену не допускається, і може в установленому порядку пройти повторне вивчення цієї дисципліни.

Екзамен проводиться у порядку, визначеному у Положенні про організацію освітнього процесу в університеті.

Рекомендовані джерела інформації:

Основна література:

1. Григус І. М. Фізична реабілітація в пульмонології : навчальний посібник. – Вид. 2-ге, виправлене. – Рівне : НУВГП, 2018. – 258 с.
2. Григус І. М., Брега Л. Б. Фізична терапія в кардіології: навчальний посібник. – Рівне : НУВГП, 2018. 268 с.
3. Міжнародна класифікація функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я: МКФ.
4. Протокол надання реабілітаційної допомоги пацієнтам з коронавірусною хворобою (сovid-19) та реконвалесцентам. ЗАТВЕРДЖЕНО Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 20.04.2021 No 771.
5. Сиволап В. Д. Основні принципи доказової медицини : навчальний посібник для здобувачів ступеня доктора філософії за третім освітньо-науковим рівнем в галузі знань 22 "Охорона здоров'я" спеціальності 222 "Медицина" навчальна дисципліна "Сучасна кардіологія" / В. Д. Сиволап, С. М. Кисельов, Д. А. Лашкул. Запоріжжя: ЗДМУ, 2020. 208 с.
6. Швесткова О., Свечена К., Оборна П., Чабелкова А., Родова З., Угліржова Я. Ерготерапія. Підручник для студентів бакалаврського напрямку підготовки «Ерготерапія» на 1-у медичному факультеті Карлового університету. 194 с.
7. Anderson, L., Thompson, D.R., Oldridge, N., Zwisler, A.D., Rees, K., Martin, N., & Taylor, R.S. (2016). Exercise-based cardiac rehabilitation for coronary heart

disease. Cochrane Database Syst Rev, 1, CD001800. doi: 10.1002/14651858.CD001800.pub3.

8. Eleanor Main, Linda Denety. Cardiorespiratory Physiotherapy. Adults and Pediatrics. 2016 Elsevier Ltd.

9. Garvey, C., Bayles, M. P., Hamm, L. F., Hill, K., Holland, A., Limberg, T. M., & Spruit, M. A. (2016). Pulmonary rehabilitation exercise prescription in chronic obstructive pulmonary disease: review of selected guidelines. Journal of cardiopulmonary rehabilitation and prevention, 36(2), 75-83.

10. Gerhard-Herman MD, Gornik HL, Barrett C, Barshes NR, Corriere MA, Drachman DE, Fleisher LA, Fowkes FG, Hamburg NM, Kinlay S, Lookstein R, Misra S, Mureebe L, Olin JW, Patel RA, Regensteiner JG, Schanzer A, Shishehbor MH, Stewart KJ, Treat-Jacobson D, Walsh ME. 2016 AHA/ACC guideline on the management of patients with lower extremity peripheral artery disease: executive summary: a report of the American College of Cardiology/American Heart Association Task Force on Clinical Practice Guidelines [published correction appears in Circulation. 2017;135:e790.

11. Global strategy for the diagnosis, management, and prevention of chronic obstructive pulmonary disease 2020 report ([GOLD-2020-FINAL-ver1.2-03Dec19 WMV.pdf \(goldcopd.org\)](https://goldcopd.org/GOLD-2020-FINAL-ver1.2-03Dec19-WMV.pdf))

Додаткова література:

1. Josef Niebauer. Cardiac Rehabilitation Manual.
2. Piepoli, M.F., Hoes, A.W., Agewall, S., Albus, C., Brotons, C. ... Binno, S. (2016). European guidelines on cardiovascular disease prevention in clinical practice. EurHeart J, 37 (29), 2315-2381
3. Rochester, Carolyn L., et al. "An official American Thoracic Society/European Respiratory Society policy statement: enhancing implementation, use, and delivery of pulmonary rehabilitation." American journal of respiratory and critical care medicine 192.11 (2015): 1373-1386.
4. Subin Solomen, Pravin Aaron. Techniques in Cardiopulmonary Physiotherapy. Peepee publishers and distributors. 2018.
5. Treat-Jacobson, D., McDermott, M. M., Bronas, U. G., Campia, U., Collins, T. C., Criqui, M. H., ... & American Heart Association Council on Peripheral Vascular Disease; Council on Quality of Care and Outcomes Research; and Council on Cardiovascular and Stroke Nursing. (2019). Optimal exercise programs for patients with peripheral artery disease: a scientific statement from the American Heart Association. Circulation, 139(4), e10-e33.

Електронні ресурси:

1. Цукровий діабет <https://empendium.com/ua/chapter/B27.II.13.1>.
2. [Методичні рекомендації - Інститут кардіології, клінічної та регенеративної медицини імені академіка М.Д. Стражеска \(strazhesko.org.ua\) https://strazhesko.org.ua/metodichni-rekomendatsiyi/](https://strazhesko.org.ua/metodichni-rekomendatsiyi/)